HÖGSKOLAN I BORÅS

Svenska med didaktisk inriktning för grundlärare i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3, I

Swedish for Teachers Working in Pre-School Class and Lower Primary School, I

15 högskolepoäng
15 credits

Ladokkod: CF3S20
Revision: 16.0
Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogiskt arbete 2024-04-11
Gäller från: HT 2024

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Didaktik (G1F), Svenska (G1F)
Utbildningsområde: Undervisning 60%, Verksamhetsförlagd utbildning 40%
Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt
Förkunskapskrav: Godkänt resultat från tidigare terminers VFU inom ramen för Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3, 240 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen fokuserar på arbetet med svenskämnet i förskoleklass och årskurs 1, där studenten dels genom ämnesteoretiska studier ökar sin beredskap att undervisa i svenska, dels utvecklar ett ämnesdidaktiskt perspektiv och sin förmåga att skapa goda och stimulerande lärandemiljöer. I kursen ges även en inblick i hur svenskämnet förändrats över tid. Kursens ämnesteoretiska studier innehåller två huvudområden: det svenska språksystemet och elevers läs- och skrivutveckling som läses parallellt med didaktiska aspekter på motsvarande innehåll. Det svenska språkets uppbyggnad och funktion med fokus på fonologi, morfologi och ordklasser behandlas i relation till elevernas texter. Kursen ger även en inblick i olika arbetssätt för arbete med skönlitteratur, t.ex. boksamtal, vilka studenten ges möjlighet att pröva. Tre veckors verksamhetsförlagd utbildning, VFU, ägnas åt att studenten prövar ämnesdidaktiska arbetssätt och metoder med fokus på grundläggande läs- och skrivutveckling. I kursen behandlas också frågor rörande bedömning av elevers lärande och utveckling i relation till kursplanens innehåll för årskurs 1-3 i svenska, liksom diskussion kring olika bedömningsunderlag som används vid kartläggning av barns/elevers kunskaper. Genom ett ämnesövergripande tematiskt arbete fördjupas kursens huvudområden, och såväl estetiska uttrycksformer som digitala verktygs potential utforskas i ett lärandesammanhang, både praktiskt och genom läsning av ämnesdidaktisk forskning. Såväl vikten av att inkludera alla elever som betydelsen av att kunna identifiera skolans möjligheter att möta barn/elever med olika bakgrund och erfarenheter genomsyrar hela kursens innehåll.

Mål

Efter avklarad kurs ska studenten kunna, med avseende på,

1. Kunskap och förståelse
1.1 visa kunskaper om relationen mellan ämnesdidaktiskt arbetssätt och det innehåll i de nationella styrdokumenten i svenska som är relevant för svenskämnet i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3
1.2 visa kunskaper om det svenska språkets struktur och funktion och sätta dessa i relation till elevers skrivande
1.3 redogöra för och diskutera teorier om barns läs- och skrivinlärning/utveckling
1.4 redogöra för och diskutera metoder och strategier för alla elevers läs- och skrivinlärning/utveckling
1.5 med stöd i svenskämnesdidaktisk forskning och utifrån relevanta styrdokument redogöra för hur litteratursamtal kan nyttjas för främjande av alla elevers läs- och skrivutveckling i förskoleklass och i grundskolans årskurs 1-3
1.6 med stöd i didaktisk forskning redogöra för hur digitala verktyg kan användas i grundläggande läs- och skrivutveckling
1.7 beskriva läs- och skrivinlärning/utveckling ur såväl första- som andraspråksperspektiv samt uppvisa förståelse av förstaspråkets betydelse för läs- och skrivinlärning/utveckling

2. Färdighet och förmåga
2.1 i samråd med VFU-lärare, och utifrån svenskämnesdidaktisk forskning samt nationella styrdokument för ämnet svenska,

formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera undervisning i svenska med fokus på måluppfyllelse för alla elever i förskoleklass och/eller grundskolans årskurs 1
2.2 exemplifiera och visa hur språkutvecklande arbete utifrån svenska språkets uppbyggnad kan omsättas i skolans undervisning i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3
2.3 med stöd i didaktisk forskning, beprövad erfarenhet och styrdokument konkret visa hur estetiska uttrycksformer samt ämnesöverskridande arbetssätt kan användas för att stimulera läs- och skrivinlärning
2.4 med utgångspunkt i olika perspektiv på läs- och skrivutveckling planera, genomföra, dokumentera och analysera observationer och bedömning rörande barns sätt att tillägna sig läsning och skriftspråket
2.5 producera texter i tal och skrift enligt den akademiska prosans krav på tydlighet, saklighet och begriplighet

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt
3.1 i mötet med elever och kollegor använda ett relevant yrkesspråk som omfattar ämneskunskaper och ämnesdidaktiska begrepp samt uttrycka sig på god svenska i undervisningssammanhang
3.2 reflektera över hur innehållet i de nationella styrdokumenten ligger till grund för lärares arbete i svenskämnet
3.3 reflektera över hur lärmiljöer kan främja språkutveckling hos alla elever med hänsyn till t.ex. klass, kön och etnicitet

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- workshops
- seminarium
- studiegruppsarbete
- verksamhetsförlagd utbildning

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

(IN02) Bedömning och analys
Skriftlig individuell inlämning
Lärandemål: 2.4, 2.5
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(IN03) Didaktisk planering och reflektion
Skriftlig individuell inlämning
Lärandemål: 1.5, 2.1, 2.5
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl Godkänd

(IN04) Läs- och skrivutveckling
Skriftlig individuell inlämning, muntlig presentation inför grupp
Lärandemål: 1.1, 1.3, 1.4, 1.7, 2.5, 3.3
Högskolepoäng: 5,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(NÄ01) VFU
Verksamhetsförlagd utbildning
Lärandemål: 2.1, 2.2, 3.1, 3,2
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(RE03) Ämnesövergripande arbete
Skriftlig gruppinlämning, muntlig gruppresentation
Lärandemål: 1.1, 1.6, 2.3, 2.5, 3.3
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(TE02) Det svenska språksystemet
Individuell skriftlig tentamen
Lärandemål: 1.2, 2.2
Högskolepoäng: 3,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Den sammanhängande verksamhetsförlagda utbildningen, VFU, är en examination där 100% närvaro gäller. VFU måste avslutas inom terminen den påbörjas, om inte examinator finner särskilda skäl för annat beslut. VFU som inte avslutas inom samma termin bedöms som underkänd. Bedömning av VFU sker enligt ett systematiserat och validerat bedömningsformulär och utförs av examinator vid Högskolan i Borås. Det maximala antalet examinationstillfällen för VFU är två. Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students VFU, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att barns/elevers säkerhet, integritet eller föräldrars förtroende för verksamheten riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att VFU bedöms som underkänd och att ett examinationstillfälle är förbrukat. Om en student på eget initiativ avbryter VFU, leder avbrottet till att VFU bedöms som underkänd och att ett examinationstillfälle är förbrukat. Vid underkänd VFU erbjuds studenten en ny VFU (om-VFU) i samband med nästa kurstillfälle, såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§). Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Eckeskog, Helena (2015). *Läsa och förstå: arbete med läsförståelse i tidig läs- och skrivinlärning.* Lund: Studentlitteratur (106 s)

Eriksson, Jessica; Grönwall Fransson, Camilla & Johansson, Annelie K. (2017). *Kreativ grammatikundervisning: från förskoleklass till åk 6.* Stockholm: Columbus förlag (247 s)

Fridolfsson, Inger (2020). *Grunderna i läs – och skrivinlärning*. Lund: Studentlitteratur (360 s)

Herrlin, Katarina, Ackesjö, Helena & Frank, Elisabeth (2019). *Förskoleklassens didaktik: möjligheter och utmaningar.* Stockholm: Natur & Kultur, kap 1-4 (192 s)

Lundin, Katarina (2017). *Tala om språk. Grammatik för lärarstuderande.* Tredje upplagan. Lund: Studentlitteratur (208 s)

Pettersson, Karin (2021). *Språk- och kunskapsutvecklande undervisning F-3 – Genrepedagogik, ASL och digitala resurser*. Lund: Studentlitteratur (166 s)

Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling. Svenska och svenska som andraspråk i åk 1-3 (2018). Stockholm: Skolverket (80 s)

Westlund, Barbro (2017). *Aktiv läskraft: att undervisa i lässtrategier och förståelse : fk-årskurs 3.* Första utgåvan. Stockholm: Natur & Kultur, (281 s)

Ytterligare litteratur, artiklar och skönlitteratur, tillkommer enligt lärarens anvisningar (ca 200-300 s).

Material från Skolverket tillkommer (ca 200 s).

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursinformationsmöte. Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen ingår i Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3, 240 hp.